

**Приложение към Протокол № 6/28.01.2021 г.  
на Академичен съвет на  
Технически университет - Габрово**

**Д О К Л А Д  
КЪМ ПРОЕКТА ЗА БЮДЖЕТ НА ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО  
ЗА 2021 ГОДИНА**

Настоящият доклад представя основните параметри, които са залегнали в проекта за бюджет на Технически университет - Габрово (ТУ-Габрово). Те са съобразени със стратегическите приоритети в областта на висшето образование и науката, годишните цели на Университета и безпрецедентната ситуация, свързана с разпространението на пандемията от COVID-19 в целия свят.

Една от сериозно засегнатите области в обществения и икономическия живот в условията на пандемия в България е сектор „Образование“. Както във всички висши училища, не само в страната, но и в Европа, в ТУ-Габрово трябваше бързо да бъде създадена организация на учебния процес в електронна среда без това да влияе върху качеството на обучение.

През настоящата 2021 г. ТУ-Габрово трябва да продължи да се справя с предизвикателствата на новите реалности, свързани с ограничаване на разпространението на COVID – 19.

### **МИСИЯ**

Мисията на ТУ-Габрово е да създаде условия за:

- осигуряването на висококачествено образование и обучение за всички студенти независимо от произхода;

- създаването на пазарно ориентирани висококвалифицирани специалисти, които генерират прогрес и допринасят за развитие на технологиите;

- формирането на високообразовани, иновативни и активни личности, способни да се реализират успешно като професионалисти и като отговорни граждани в условията на глобална конкурентоспособност и така да допринасят за личното си благоденствие и за повишаване на качеството на работната сила в Република България;

- утвърждаването на Университета и на гр. Габрово като привлекателни центрове за авангардни научни изследвания и иновации с цел постигане на устойчив икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот не само в града и областта, но и в страната.

### **II.ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ**

За предоставяне на качествени продукти/услуги на обществото в областта на висшето образование и науката, както и за постигането на целите и приоритетите на ТУ-Габрово се реализират мерки за развитие на компетентностите и усъвършенстване на професионалния капацитет на преподавателите и служителите в Университета.

Чрез участие в научни конференции, осъществяване на мобилности в партньорски университети, разработване на национални и международни образователни и

научноизследователски проекти и провеждане на обучения за подобряване на професионалния капацитет и уменията и експертната квалификация на преподавателите и служителите, свързани с професионалното им развитие, ще се постигне по-качествено изпълнение на поставените им цели и задачи.

Отчетени са външните фактори, като:

1. Системното намаляване на броя на младежите, завършващи средно образование, причините за което са комплексни – влошената демографска ситуация, така и затрудненият достъп до висше образование поради географски и социални бариери.

2. Извънредната епидемиологична обстановка, създаваща трудности при провеждането на кандидатстудентската кампания за учебната 2021-2022 г.

3. Епизодична входяща образователна мобилност, която е плод най-вече на индивидуалната инициатива на чуждестранни студенти. Трудностите в работата за насърчаване на трансграничната академична мобилност са преди всичко финансови и езикови, а през 2021 г. са свързани и с извънредните обстоятелства, породени от разпространение на COVID - 19

4. Ниска мотивация на част от студентите за занимания с наука и изследователска кариера, както и за придобиване на фундаментални знания (особено в областта на техническите науки) и прилагането им в практиката.

На фона на тази ситуация в областта на висшето образование, политиката на правителството чрез редица мерки за финансиране създаде възможности за нарастване на доходите в Университета, което допринася за привличането на млади хора към научна и преподавателска работа.

Предвид всичко казано дотук, постигането на годишните цели на Университета и запазването на стабилното финансово състояние зависят в много голяма степен от най-ефективното и икономично разпределение и изразходване на финансовите ресурси чрез спазването на стриктна бюджетна дисциплина.

## **ЦЕЛИ**

### **БЮДЖЕТ 2021 ГОДИНА – СРЕДСТВО ЗА:**

- **Поддържане на равен достъп до качествено висше образование;**
- **Оптимизация на структурата на ТУ-Габрово с цел по-голяма гъвкавост при осъществяване на основната мисия на Университета – да предлага качествено висше образование и да създава висококвалифицирани кадри за нуждите на икономиката;**
- **Подобряване на връзката между ТУ-Габрово и институциите за средно образование;**
- **Осъвременяване на системата на обучение чрез въвеждане на нови гъвкави форми и съвременни технологични решения и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на обучаемите и пазара на труда;**
- **Използване на изградената научноизследователска инфраструктура за реализиране на тясно сътрудничество между ТУ-Габрово и бизнеса като движеща сила за модернизация и растеж;**

- Осъществяване на поведенческа и културна промяна с цел изграждане на нова организационна култура на качеството на образованието и научните изследвания;
- Създаване на трайни стимули за включване на талантиливи млади хора в научноизследователската дейност в ТУ-Габрово;
- Предлагане на обучение и образование, базирано на развитието на научноизследователската дейност и иновациите, развиващо активни умения и способности на студентите и докторантите, насочени към нуждите на националния и европейския пазар на труда;
- Повишаване на мобилността с цел обучение, научни изследвания и упражняване на професия;
- Подобряване на условията за равен достъп до образование чрез финансово подпомагане на студенти и докторанти;
- Участие на преподаватели и студенти в регионалните, европейските и трансевропейските научни и иновационни програми;
- Участие в развитието и изпълнението на национална пътна карта за научна инфраструктура и включването на университета в консорциуми за европейска научна инфраструктура;
- Поддържане и разширяване на достъпа до електронни бази данни;
- Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени учени, работещи в престижни чуждестранни научни и образователни институции за участие в обучението и научните изследвания в Университета;
- Членство в престижни европейски и международни организации, което подпомага обмена на знания и учени и осигурява възможности за достъп до световно знание и работа с най-прецизни и от последно поколение съоръжения;
- Постигане на високо ниво на научните изследвания и създаване на нови научни знания;
- Подготовка на висококвалифицирани специалисти за индустрията, притежаващи потенциал да прилагат научните изследвания в иновации и в развитие на нови или подобрени технологии, както и да осъществяват трансфер на технологии и висококачествени консултантски услуги;

## **ВАЖНИ АКЦЕНТИ ЗА 2021 ГОДИНА**

- Постигане на високо и устойчиво равнище на качеството на образованието в ТУ-Габрово, основаващо се на постигнати високи научни резултати.
- Хармонизиране на организацията и процеса на обучение ТУ - Габрово с европейските измерения за висше образование;
- Усъвършенстване и широко приложение на дигитализацията на образователните услуги, на електронното и дистанционното обучение в

### **ТУ – Габрово;**

- Изпълнение на мерки за оптимизиране на структурата на Университета с оглед постигане на максимално балансирано финансиране на всички основни звена в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, нормативните документи на Министерство на образованието и науката и постигнатите споразумения на браншово равнище между Министерство, Съвет на ректорите и Синдикални организации в системата на висшето образование;
- Стремеж за повишаване на динамичността, резултатността и ефективността на научноизследователската и развойната дейност в ТУ-Габрово в полза на икономиката и обществото;
- Стремеж към комерсиализация на научните изследвания с цел увеличаване на приходите на Университета;

При съставяне проекта на бюджет са отчетени:

- Разпоредбите на законодателството в областта на публичните финанси – Закона за публичните финанси, Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
- Националната рамка на макро икономическите показатели за 2021 г.;
- Разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г.;
- ПМС №408/23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г.;
- Определянето на минималната заплата за най-ниската академична длъжност в държавните висши училища с ПМС № 371/17.12.2020 г.;
- Планираните за 2021 г. натурални показатели в отделните дейности;
- Изпълнението на бюджета за 2020 г. и резултатите, постигнати през 2020 г.
- Промяната на минималната работна заплата, считано от 01.01.2021 г., определена с ПМС № 331/26.11.2020 г.
- Действащите размери на ставките на данъците и осигурителните вноски към 01.01.2021 г.

### **Важни промени в нормативната среда:**

- Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 година:
- През 2021 г. продължава финансиране на професионалните направления в ТУ – Габрово на база на брой студенти и на база на коефициенти, изчислени при спазване на изискванията на ПМС № 328 от 2015 г. Промяната в коефициентите за финансиране на професионалните направления от област „Технически науки“ и на професионално направление „Социални дейности“ – вече обхваща приетите студенти за учебната 2016-2017 г., 2017-2018 г., 2018-2019 г., 2019-2020 г. и 2020-2021 г. Приетите студенти през учебната 2020-2021 г. в професионално направление „Администрация и управление“ ще получават финансиране, завишено с 39% във връзка с промяна на коефициента за базовия норматив за издръжка на обучението.
- със Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. са предоставени допълнителни трансфери за издръжка на обучението за достигане на по-висок размер на заплатата за най-ниската академична длъжност, определена при условията на чл. 92, ал. 1 от Закона за висшето образование, както и на други длъжности от академичния състав.
- Държавните трансфери за издръжка на обучението ще се предоставят на 100%.
- Размерът на държавния трансфер за капиталови разходи е увеличен с 21,3% спрямо 2020 г.
- Държавният трансфер за стипендии е увеличен спрямо 2020 г. с 8,07%. Увеличението е във връзка с промените в ПМС № 90/26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации.
- Намален е държавният трансфер за издръжка на студентските столове и общежития с 24,1% спрямо 2020 г.

- Увеличен е държавният трансфер за издръжка на обучението с 14,5% спрямо 2020 г.;
- Размерът на държавния трансфер за присъщата на висшето училище научна дейност и за издаване на учебници и научни трудове е увеличен с 21,5% спрямо този за 2020 г.

Проектът на бюджет за 2021 година е разработен при спазване на изискванията на Закона за публичните финанси, Закона за висшето образование и ПМС №408/23.12.2020 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2021 г. Като съпоставима база за сравнение са използвани утвърденият бюджет за 2020 г. и данните по отчет за 2020 г на Технически университет – Габрово.

## **1. ПЛАНИРАНЕ НА ПРИХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА ЗА 2021 г. - Приложение №1**

Приходната част е разработена отделно за:

- Държавни трансфери;
- Собствени приходи.

Общ обем на приходите и финансирането на дефицита за 2021 г – 12 337 298 лв.

1.1. Държавните трансфери са планирани, съгласно разпределението в ПМС №408/23.12.2020 г. в размер на 7 123 125 лева, в т.ч. 6 199 197 лева за издръжка на обучението; 106 883 лева за присъщата на висшето училище научна дейност и за издаване на учебници и научни трудове; 637 807 за стипендии; 64 550 лв. за издръжка на студентските столове и общежития, 109 963 лв. за капиталови разходи и 4 125 лв. за покриване на разходите за обслужване от банката на операциите на ТУ - Габрово по събирането на приходи и други постъпления чрез картови плащания по чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой.

1.2. Собствените приходи са планирани, като са взети предвид неблагоприятната финансово-икономическа обстановка в страната, постоянно намаляващият брой на студентите, невъзможността на наемателите да заплащат наемите и консумативите за ползваните обекти, собственост на ТУ – Габрово. Общият размер на собствените приходи е в размер на 2 477 960 лева, в т.ч. 2 562 500 – „Приходи и доходи от собственост“, заложи в § 24-00, които се разшифроват, както следва:

- 2 155 000 лева - приходи от студентски такси и кандидатстудентски прием,
- 63 500 лева - приходи от продажби;
- 53 000 лева - приходи от нощувки в студентски общежития, хотел, почивни бази;
- 125 000 лева - приходи от Център за СДК;
- 65 000 лева - приходи от административни услуги и други приходи;
- 101 000 лева – приходи от наеми от студентски общежития в ТУ-Габрово и ТК-

Ловеч и от наематели на обекти в ТУ-Габрово и УЦНИТ.

Собствените приходи са намалени с размера на дължимите данъци по ЗДДС, ЗКПО, туристическия данък и плащанията за доставки в студентски стол в ТУ-Габрово. Намалени са с дължимия трансфер към МОН за платени осигурителни вноски през 2020 г.

Бюджетното салдо, заложи в проекта на бюджет за 2021 г., е с „дефицит“ – -2 836 213 лв.

Финансиране на дефицита – 2 836 213 лв. е от преходния остатък по левовата и валутната сметка на ТУ – Габрово.

## ПЛАНИРАНЕ НА РАЗХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА

Разходната част е разработена отделно за:

- разходи, финансирани от държавния трансфер;
- разходи, финансирани от собствените приходи.

Разходите са представени в разпределение по функционален признак по икономически тип – параграфи, съгласно единната бюджетна класификация за 2021 г.

Като съпоставима база за сравнение са използвани утвърденият бюджет за 2020 г. и данните по отчет за 2020 г. на Технически университет – Габрово.

Общият обем на разходите за 2021 г. е 12 337 298 лева лв. и включва: Разходи, финансирани от държавния трансфер – 7 123 125 лева и разходи, финансирани от собствените приходи и преходния остатък – 5 214 173 лева

Съотношението на разходите, финансирани от държавния трансфер, и тези финансирани от собствените приходи е 58:42.

Общото разпределение на бюджета по групи разходи е следното:

Групи разходи	Стойност /лв./ 2021 г.	Стойност /лв./ 2020 г.	Относителен дял в бюджета за 2021 г.	Относителен дял в бюджета за 2020 г.	Съотношение 2021/2020
Разходи за възнаграждения	6 874 675	6 093 164	55,7	55,4	0,3
Други възнаграждения и плащания за персонала	700 551	690 605	5,7	6,3	-0,6
Осигурителни вноски за сметка на Работодателя	1 184 991	1 079 545	9,6	9,8	-0,2
Текуща издръжка	1 660 377	1 654 265	13,5	15,2	-1,5
Стипендии	1 053 102	1 108 222	8,5	10,2	-1,7
Капиталови разходи	863 602	362 402	7,0	3,3	3,7
Общо	12 337 298	10 988 203	100,0	100,0	0

Видно от горната таблица е, че разчетът на разходите за 2021 г. е направен при съобразяване с повишените нива на възнагражденията и повишените нива на капиталови разходи, като целта е постигането на оптимално разпределение на средствата с оглед осигуряване на основните дейности на Университета през 2021 г.

### КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ

Общият обем на предвидените капиталовите разходи за 2021 г. е в размер на 863 602 лева.

Разпределението по източници за финансиране е:

- Държавен трансфер – 109 963 лв.;
- Собствени средства – 753 639 лв.

Средствата са насочени в следните основни направления:

- За основен ремонт на сгради, съоръжения и инфраструктура – 357 000 лева;
- За компютърна техника за нуждите на ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 180 180 лева;
- За доставка на компютърна техника за нуждите на УЦНИТ – 9 000 лева;
- За доставка на машини и съоръжения за ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 246 410 лева
- За доставка на машини и съоръжения за нуждите на УЦНИТ – 19 012 лева
- За доставка на програмни продукти и лицензи за програмни продукти за ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 45 000 лева
- За доставка на програмни продукти и лицензи за програмни продукти за нуждите на УЦНИТ – 2 000 лева
- За придобиване на лицензи и патенти за ТУ-Габрово – 5 000 лева.

Изготвил  
М. Гугушева  
*Финансов мениджър*